

PM 2007: RIV (Dnr 322-2511/2007)

Två nya statliga specialskolor (SOU 2007:30)

Remiss av delbetänkande från Utbildningsdepartementet

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Som svar på remissen Två nya statliga specialskolor (SOU 2007:30) överlämnas
och återopas denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Lotta Edholm anför följande.

Ärendet

I betänkandet Två nya statliga specialskolor (SOU 2007:30) föreslås att Resurscenter tal och språk och Resurscenter syn Örebro återetableras som statliga specialskolor för målgrupperna elever med synskada och ytterligare funktionsnedsättning respektive elever med grav språkstörning. Förslaget syftar bland annat till att öka möjligheterna för dessa elever, deras vårdnadshavare och hemkommuner att välja skolform. Utredaren betonar vikten av information samt samverkan mellan specialskolorna och kommunerna.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret och *utbildningsnämnden* ser positivt på utredningens förslag men påpekar att kommunerna bör ersättas för eventuella kostnader som kan uppstå.

Mina synpunkter

I betänkandet Två nya statliga specialskolor (SOU 2007:30) föreslås att Resurscenter tal och språk (Hällsboskolan) och Resurscenter syn Örebro (Ekeskolan) återetableras som statliga specialskolor för målgrupperna elever med synskada och ytterligare funktionsnedsättning respektive elever med grav språkstörning.

Förslaget som presenteras av utredaren i betänkandet är välkommet. Alla elever har olika behov och behöver kunna erbjudas en utbildning som passar just dem. Funktionshinder av någon form får inte vara ett hinder för en god utbildning. Elever måste ges samma chanser att uppnå skolans mål.

De statliga specialskolorna kan erbjuda en inlärningsmiljö som de flesta kommunala skolor inte klarar. Eleverna de vänder sig till har väldigt stora – och sinsemellan olika – behov av anpassad metodik och undervisningsmiljö. De elever med synskada och ytterligare funktionshinder och de elever med grav språkstörning som vill gå i kommunens egna skolor ska naturligtvis kunna göra det, men statliga specialskolor bör ska vara ett alternativ för de elever som eftersöker det.

Det finns grundskolor som har hög kompetens att ta emot barn med funktionshinder av den typ som Ekeskolan och Hällsboskolan är specialiserade att arbeta med, men väldigt många elever skulle riskera att få en sämre undervisning än vid statlig specialskola. Därför är det bra om familjer med barn med funktionshinder av denna

art återigen ges möjlighet att få del av det kunnande som kan byggas upp vid specialskolor.

Eventuellt kan extra kostnader för kommunerna uppstå i den händelse elever utnyttjar möjligheten till flexibilitet i skolgången mellan hemkommunens skola och den statliga specialskolan. För att detta inte ska påverka elevernas valfrihet är det viktigt att kommunerna kompenseras av staten för eventuella kostnader i dessa fall.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

Som svar på remissen Två nya statliga specialskolor (SOU 2007:30) överlämnas och återopas denna promemoria.

Stockholm den 19 september 2007

LOTTA EDHOLM

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Sammanfattning av remissen Två nya statliga specialskolor (SOU 2007:30)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Det antecknades till förteckningen att miljöpartiet lämnar ärendet utan eget ställningstagande.

ÄRENDET

I betänkandet Två nya statliga specialskolor (SOU 2007:30) föreslås att Resurscenter tal och språk och Resurscenter syn Örebro återetableras som statliga specialskolor för målgrupperna elever med synskada och ytterligare funktionsnedsättning respektive elever med grav språkstörning. Förslaget syftar bland annat till att öka möjligheterna för dessa elever, deras vårdnadshavare och hemkommuner att välja skolform. Utredaren betonar vikten av information samt samverkan mellan specialskolorna och kommunerna.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 29 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret menar att flexibilitet och valfrihet gentemot barn/elever och vårdnadshavare i hög grad bör präglade det allmänna skolväsendet. Alla barn har rätt till en god utbildning. Barn och ungdomar som har behov av särskilt stöd i undervisningen ska få det. Inriktningen har under lång tid också varit, och är fortfarande, att integrera barn och ungdomar med funktionsnedsättningar i den ordinarie undervisningen.

Ett återupprättande av de båda specialskolorna, där resurscenterverksamheten behålls, innebär att barn och ungdomar tillhörande de aktuella målgrupperna får ett kvalitativt alternativ som kan passa vissa bättre än den undervisning hemkommunen kan erbjuda. Stadsledningskontoret ser positivt på utredningens förslag, då det kan förväntas öka flexibiliteten och valfriheten för barn och ungdomar med grav språkstörning respektive synskadade med ytterligare funktionsnedsättning. Det är bra att utredaren betonar dels vikten av information till eleverna och deras vårdnadshavare, dels behovet av samverkan mellan elev, vårdnadshavare, hemkommun och specialskola i utformandet av utbildningen.

Utredaren bedömer att förslagen inte kommer att medföra några kommunalekonomiska effekter. Stadsledningskontoret menar dock att den ökade flexibiliteten kan medföra dubbla kostnader för hjälpmedel i de skolor eleven går i. Stadsledningskontoret förutsätter att kommunerna kompenseras för eventuella kostnader i dessa fall.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 september 2007 att som remissvar överlämna utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Lotta Edholm m.fl. (fp), Johanna Sjö m.fl. (m), Erik Slottnér (kd) och Helen Törnqvist (c), *bilaga 1*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 4 september 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsförvaltningen är positiv till inriktningen i delbetänkandet av utredningen om statliga specialskolor, då den syftar till ökad valfrihet för den aktuella målgruppen och de statliga specialskolorna erbjuder flexibel utbildning utifrån elevens behov.

Det framgår inte tydligt av delbetänkandet om förslaget utesluter möjligheten för eleven att få hela sin utbildning i hemkommunens grund- eller särskola med stöd från de resurscenter som enligt förslaget kommer att införlivas i de statliga specialskolorna. Förvaltningen ser det som en förutsättning för en flexibel skolgång att resurscentra finns kvar.

Förvaltningen ser värdet i att prövning kring behörighet att gå i statlig specialskola är fristående.

Skolgång i en statlig specialskola kan innebära extra kostnader för hemkommunen t ex när den statliga specialskolan inte anser att behoven rör skola utan t ex elevens sociala situation och att eleven har behov av personlig assistent på heltid. En flexibel skolgång mellan hemkommunens grund- eller särskola och den statliga specialskolan kan innebära dubbla kostnader för kompensatoriska hjälpmedel i de skolor eleven går i.

RESERVATIONER M.M.

Utbildningsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Lotta Edholm m.fl. (fp), Johanna Sjö m.fl. (m), Erik Slottnér (kd) och Helen Törnqvist (c) enligt följande

Många barn kan säkert finna goda skolmöjligheter på hemmaplan, integrerade i den kommunala skolan, eller lokala friskolor. Men för alla är det inte så. Särskilt barn med multifunktionshinder, hörselskador eller språkstörningar kan behöva möjlighet att läsa på specialskola under delar av eller hela sin skoltid.

Det är långt ifrån alltid de kommunala skolorna på hemmaplan kan erbjuda den sociala och fysiska miljö, samt den nivå på undervisning som eleven behöver. Det primära måste vara att ge funktionshindrade elever bästa tänkbara förutsättningar att växa, det sekundära att styra var detta sker.

Det är orimligt att tro att alla landets kommuner skall kunna nå samma kunskapsnivå som finns på några få specialskolor. Kommunerna har inte, och kan knappast förväntas att mer än i undantagsfall klara att bygga upp det kunnande som krävs för alla de mycket speciella behov som den berörda eleven har.

Elever med funktionshinder skall ha rätt att vistas i en miljö där de kan växa, där de får del av bästa tänkbara pedagogik och undervisning, där de har tillgång till bästa tänkbara hjälpmedel, där de har vänner, där de känner sig trygga, där de mår bra.

Situationen i skolan för elever med funktionshinder är dock allt annat än ljus. Brist på speciallärare – svårare ju mer speciella behoven är – socialt utanförskap, skolmiljöer som inte är fullt handikappanpassade, bristande valmöjligheter och avveckling av specialskolor är exempel på problem i elevernas skolsituation i dag. Ju svårare en elevs funktionshinder eller kombinationer av funktionshinder är, desto sämre klarar flertalet kommuner att möta elevernas behov.

Möjligheten att välja skola är viktig för alla elever, inte minst för elever med funktionshinder. De är helt beroende av att skolan de går i har tillräckligt kunnande och att miljön är trygg och undervisningen långsiktig. Elever med funktionshinder skall ha rätt och möjlighet att välja inte bara bland den egna kommunens skolor, utan bland andra kommuners profilskolor, friskolor samt specialskolor.

Knappast för någon grupp i landet är valfriheten i livet så begränsad. Det finns alldeles för få alternativ i skolan för elever med funktionshinder. Det är en illusion att tro att alla elevers behov kan tillgodoses i en kommunal enhetsskola. Det är inte möjligt att som i dag anta att landets alla kommuner, oavsett storlek och resurser, kan ligga i framkant vad gäller undervisning av elever med alla de olika typer och grader av funktionshinder som finns.